

med at overlade det til andre, hvis de har gjort det. Men det rykker ikke på nogen måde ved det myndighedsansvar, den pågældende kommune har for tilsynet, som det også blev gjort klart af bl.a. De Radikales og Kristendemokraternes ordførere.

Dansk Folkepartis ordfører var inde på en vurdering af loven, altså hvilken virkning loven har haft. Jeg tror ikke, der er nogen tvivl om, at der faktisk har været en positiv effekt af tilsynet, og at de eksempler, der har været på, at der har været problemer, i virkeligheden har været fra kommuner, som ikke har gennemført de lovplichtige tilsynsbesøg. Det så vi bl.a. et eksempel på i sommeren 2003 fra Københavns Kommune.

Jeg må sige, at jeg er forundret over meldingerne fra den socialdemokratiske ordfører, som gik på, at hvis selvejende institutioner driver plejehjem, hvor der er tilsyn, kræves der skærpede tilsyn, når der er andre leverandører end de kommunale. Jeg begriber simpelt hen ikke den mistro, der bliver udtrykt fra Socialdemokratiets side, for der er simpelt hen ikke dækning for at komme med sådanne ytringer. Når vi ser på de sager, der har været, og som har haft meget stor mediebevågenhed, har der altså været tale om kommunalt drevne plejehjem, og derfor er det uberettiget, når man siger, at det i den grad øger behovet for tilsyn, når det er andre end kommunerne, der driver plejehjemmene.

Men ellers vil jeg se frem til de spørgsmål, der måtte komme under udvalgsbehandlingen, og som sagt takke for bemærkningerne til lovforslaget.

Formanden:

Der er en kort bemærkning til ministeren fra hr. Villy Søvnald.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Det er bare for at være sikker på, at socialministeren, der jo ikke var socialminister på det tidspunkt, da loven blev vedtaget, er fuldt orienteret om baggrunden for, at vi i sin tid vedtog den.

Når socialministeren siger, at det var forholdene på kommunale plejehjem, der var årsag til det, er det ikke rigtigt. Vi havde tre samtidige historier. Vi havde en fra Odder – det er rigtigt, at det var et kommunalt drevet plejehjem – så havde vi en fra Farum, og som det formentlig er ministeren bekendt, var alt jo udliciteret i Farum, også plejehjemmene, fordi borgmesteren var mi-

nisterens tidligere partifælle, hr. Peter Brixtofte, og så havde vi en fra en sønderjysk kommune – jeg kan ikke huske hvilken – hvor det var en selvejende institution.

Vi havde alle tre driftsformer repræsenteret, så det er simpelt hen ikke rigtigt, når ministeren siger, at det specielt var kommunale institutioner, der var årsag til lovgivningen.

(Kort bemærkning).

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Der er på ingen måde belæg for at sige, at der er behov for mere eller skærpet tilsyn på grund af, at det er andre end kommunen, der står for driften, for vi har altså på samme vis haft sager på kommunalt drevne plejehjem. Det, der er afgørende for mig, er, at de ældre skal kunne føle sig trygge, uanset hvem der står for driften, og det opnås ved et omfattende og grundigt tilsyn, som kommunalbestyrelsen har ansvaret for at udføre.

Kl. 10.55

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 53: Forslag til lov om ændring af lov om social service. (Ophævelse af bestemmelsen om revision af reglerne om klageråd).

Af socialministeren (Eva Kjer Hansen).

(Fremsat 27/10 2004).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Hans Andersen (V):

Dette lovforslag lægger op til at ophæve bestemmelsen om revision af reglerne om klageråd,

som de er beskrevet i § 149 i lov om social service. Heraf fremgår det, at reglerne om klageråd skal revideres i indeværende folketingsår.

Ankestyrelsens undersøgelse fra oktober i år viser, at der er generel tilfredshed med klagerådernes funktion rundt omkring i kommunerne. Undersøgelsen viser også, at klagerådene fungerer godt, idet kommunerne i ca. 90 pct. af klagesagerne følger klagerådernes indstilling. Som bekendt er klagerådernes indstillinger ikke bindende for kommunerne, og på den baggrund synes jeg, det er flot, at man alligevel følger indstillingerne i så høj grad. Det vidner om, at rådene bliver hørt og taget alvorligt ude omkring. Siden 2001 har antallet af sager været stigende, og i 2003 blev i alt 807 sager sendt til behandling i klagerådene.

Mere end 80 pct. af de kommuner og klageråd, der indgår i undersøgelsen, har vurderet, at samarbejdet fungerer godt. Det bevises af, at klagerådene i stigende grad bliver brugt af borgerne, og når vi samtidig ser, at klagerådernes indstillinger også bliver fulgt af kommunerne, synes jeg, der er stor grund til at være tilfreds. Nærdemokratiet virker, der er en høj grad af brugerindflydelse, og beslutningerne træffes også så tæt på borgerne som muligt – et princip, som vi i Venstre gerne ser fremmet.

Da Ankestyrelsen på baggrund af sin undersøgelse ikke finder, at der er behov for ændring af reglerne om klageråd, kan Venstre bakke dette lovforslag op.

Jørn Pedersen (S):

Man kan jo næsten kun sige, at dagen i dag er en glædens dag, hvis man kigger på klagerådene. Klagerådene har jo været en lidt udskældt størrelse gennem årene, og det har jeg personligt været ked af som en af opfinderne af begrebet. Men heldigvis har vi fået Ankestyrelsens meget omfattende og fyldige undersøgelse, der viser, at tingene rent faktisk fungerer, og at der er større og større tilfredshed med rådene.

Jeg synes også, det er tankevækkende at se, at de nok fungerer bedst og til størst tilfredshed de steder, hvor der er flest klager. Ikke sådan at forstå at jeg synes, man skal opfordre folk til at klage, men det viser noget om, at vi har et system, som måske kræver en vis form for tilvæning, før det fungerer.

Jeg synes, det er glædeligt, at vi er nået frem til at kunne sige, at klagerådene er kommet for at blive. Det tror jeg er et signal, som mange, der beskæftiger sig med området, vil tage meget po-

sitivt imod, for der har som sagt været usikkerhed om, også i partier her i huset, hvorvidt det nu var en god idé at opretholde dem. Men jeg håber, vi i enighed kan sige og sende som signal til ældrebefolkningen i Danmark og brugerne af systemet, at det er noget, som vi synes er godt og fornuftigt, og at vi gerne vil blive ved med at have det.

Vi støtter fuldt og helt, at revisionsbestemmelsen nu bortfalder.

Pia Kristensen (DF):

Fra flere sider har der jo været sået tvivl om klagerådernes eksistensberettigelse, og derfor synes vi, det er utrolig positivt, at den undersøgelse, Ankestyrelsen har foretaget, viser, at klagerådene fungerer godt. Når antallet af klager er steget med 19 pct. fra 2001 til 2003, når mere end 80 pct. af de kommuner og klageråd, der indgår i undersøgelsen, vurderer, at samarbejdet går godt, og når kommunerne følger klagerådets indstilling i ca. 90 pct. af sagerne, mener Dansk Folkeparti, at det er et udtryk for klagerådernes berettigelse.

For 2 år siden foreslog KL, at klagerådene skulle nedlægges. Argumentet var, at de ældre i stedet kunne klage direkte til Det Sociale Nævn, og at der derfor ikke ville blive tale om en forringelse.

KL 11.00

Allerede på det tidspunkt sagde Dansk Folkeparti fra over for disse udtalelser. Vi lagde simpelt hen afstand til det, fordi vi mener, det er vigtigt, at der er et klageorgan så tæt på borgerne som overhovedet muligt. Det her med at skulle klage til en eller anden fjern styrelse er alt for langt væk fra den ældre.

De lokale klageråd er sammensat af repræsentanter for ældrerådet, invalideorganisationerne og medlemmer af kommunalbestyrelsen. Det er altså lokale folk, der har langt bedre føling med kommunernes hjemmehjælp.

Dansk Folkeparti mener, at klagerådene har en vigtig funktion, idet de selv kan tage sager op over for det lokale byråd, hvis de opdager, at tingene ikke fungerer optimalt i hjemmehjælp. Klagerådene skal desuden følge udviklingen på området og via samarbejdet med kommunalbestyrelsen medvirke til, at opgaverne i praksis udføres i overensstemmelse med kommunalbestyrelsens målsætninger.

Vi mener, at klagerådene er med til at styrke borgernes retssikkerhed, og vi kan selvfølgelig varmt anbefale, at revisionsbestemmelsen op-

hæves, så de nugældende regler om klagerådernes eksistens og virkemåde videreføres.

Dog har Dansk Folkeparti ved en tidligere lejlighed sagt, at vi gerne så, om man kunne styrke klagerådernes rolle. I den forbindelse er det selvfølgelig ikke forbigået min opmærksomhed, at der i høringssvarene er konkrete bud på, hvordan man kan gøre det.

Men som sagt støtter vi, at revisionsbestemmelsen ophæves, og så vil vi i øvrigt under udvalgsarbejdet se, om det er muligt på en eller anden måde at styrke klagerådene.

Christian Wedell-Neergaard (KF):

Da den konservative ordfører, fru Charlotte Dymose, ikke kan være til stede, skal jeg på hendes vegne komme med følgende:

Lovforslaget har til formål at ophæve bestemmelsen om revision af reglerne om klageråd.

Vi i Det Konservative Folkeparti bakkede i sidste folketingssamling op om en udskydelse af revisionen. Årsagen til dette var, at vi fandt det relevant at kunne inddrage de tilbagemeldinger, som kommuner og amter kom med i forlængelse af indenrigs- og sundhedsministerens opfordring til at komme med forslag til effektivisering og øget kvalitet i den offentlige service.

I forlængelsen heraf har Ankestyrelsen lavet en undersøgelse af klagerådernes funktion. Den samlede konklusion på Ankestyrelsens undersøgelse er, at klagerådene fungerer godt.

På det grundlag kan De Konservative støtte en ophævelse af revisionskravet.

Villy Søvnald (SF):

Det er jo ikke et af de mest vidtgående sociale forslag, vi har behandlet i den her samling, kan man sige, altså forslaget om at ophæve bestemmelsen om revision.

Det, vi fra SF's side synes er interessant i forslaget og i den undersøgelse fra Ankestyrelsen, der ligger bag, er, at antallet af klager stiger.

Det har jo en baggrund ude i den virkelige verden, nemlig at de, der havde troet på regeringens løfter om, at man ville forbedre hjemmehjælpen, står noget skuffede tilbage, fordi de har oplevet det modsatte, hvilket Danmarks Statistiks tal viser, nemlig at den enkelte modtager af hjemmehjælp modtager mindre, end man gjorde, da denne regering startede. Det er selvfølgelig en af årsagerne til, at flere klager og siger, at det kan de ikke forstå.

Da vi i sin tid vedtog klagerådene, foreslog vi, at de skulle have kompetence i klagerådene. Det

har de jo ikke. De kan tale, og det er jo fint nok, for hvis man sidder over for forstandige mennesker, nytter det jo tit at tale. Så man kan sige, at i de gode kommuner, hvor ting er velfungerende, er der ingen tvivl om, at det her fungerer godt. Det er også det, der er hovedkonklusionen på Ankestyrelsens undersøgelse.

Problemet er i de kommuner, hvor det lige præcis ikke fungerer godt; hvor samtalen ikke fungerer godt nok. Der må man sige, at klagerådene er uden kompetence, altså uden noget håndtag til at omgøre de beslutninger, som lokalt ikke forekommer rimelige.

Derfor vil vi under udvalgsarbejdet være optaget af at sikre, at der gives øget kompetence til klagerådene, så man reelt får et værn. Det er der jo specielt brug for under en regering, der sænker vækstraterne i kommunerne til det niveau, vi ser i dag, hvilket betyder, at stribevis af kommuner er ude i nedskæringer, også nedskæringer, der rammer ældreområdet, altså rammer normeringen både på plejehjemmene og i hjemmehjælpen.

Der er i sandhed brug for et værn, kunne man sige, mod den nuværende regering og dens støtteparti, og det opnås bedst ved at sikre, at klagerådene udstyres med en egentlig kompetence. Men bortset fra det har vi ikke noget imod at ophæve revisionsbestemmelsen.

Kl. 11.05

Ida Jørgensen (RV):

Vi synes, at det egentlig ville være en god idé, hvis vi igen tog stilling til de her klageråd, efter at kommunalreformen var blevet gennemført.

KL har været inde at kritisere, at høringsfristen har været kort, og DSI ville gerne have haft den undersøgelse, som Ankestyrelsen har lavet. Det vil altså sige, at høringen synes vi ikke har været på et tilstrækkeligt oplyst og grundigt niveau. Så det er det ene af vores kritikpunkter.

Men vi kommer altså frem til, at når vi nu skal igennem den her kommunalreform, ser vi et helt andet billede bagefter. Derfor var det relevant at tage stilling til klagerådene igen og tage stilling til, om de nu har de kompetencer og de værktøjer, som de har brug for.

Derfor vil vi gerne have den her revisionsbestemmelse udskudt.

Pia Boisen (EL):

Da Enhedslistens ordfører ikke kan være til stede, skal jeg kort redegøre for vores holdning til lovforslaget.

Det er jo en konsekvens af, at man nu har gennemført en undersøgelse af klagerådernes funktion, og evalueringen har vist både positive og negative sider af klagerådernes virksomhed.

Enhedslisten kan støtte, at revisionsbestemmelserne ophæves, men vi mener, at der er dele af Ankestyrelsens rapport, der bør følges op. Det gælder spørgsmålet om, hvorvidt der er behov for bedre sekretariatsbistand til klagerådene, en sekretariatsbistand, som er uafhængig af kommunerne; om der er behov for en større erfaringsudveksling mellem klageråd, da det åbenbart er sådan, at klageråd med få klager har svært ved at tage stilling til dem eller tackle dem eller i hvert fald tackler dem anderledes end mere erfarne klageråd.

Der er brug for en belysning af, om det er i tunge sager, at kommunalbestyrelsen ikke følger klagerådene, når disse giver borgerne ret. Der er måske også brug for at få undersøgt, om der er noget om snakken, når der er høringsparter, der siger, at der er en del klager, som bliver talt fra at klage i stedet for at blive opfordret til at indgive en formel klage, hvis de har noget, de er utilfredse med.

Så der er en række ting, der kan kigges på under udvalgsarbejdet, men grundlæggende er Enhedslisten positiv over for forslaget.

Tove Videbæk (KD):

Loven her skal revideres i dette folketingsår, og forslaget, der ligger her, går ud på, at revisionsparagraffen skal ophæves.

Ankestyrelsen har gennemført en landsdækkende undersøgelse af klagerådene, og klagerådene har jo, som vi ved, til opgave at drøfte, vurdere og viderefremme klager over afgørelser på hjemmehjælpsområdet. Klagerådene har i omkring syv ud af ti klagerådssager indstillet, at kommunens afgørelser skulle fastholdes, og i ca. 90 pct. af klagesagerne har kommunerne fulgt deres indstilling.

Klagerådene vurderer, at rådernes behandling af klager over kommunernes afgørelser efter servicelovens § 71 og § 72 styrker borgernes retssikkerhed. Der er sammenfald mellem klageråd og ældreråd i en del sager, men det vurderer 80 pct. af både kommuner og klageråd som værende o.k. eller uden betydning. Sammenfattende viser undersøgelser, at klagerådene fungerer godt.

Men KL, Kommunernes Landsforening, og Foreningen af Socialchefer vil faktisk gerne af med klagerådene, mens Ældre Sagen foreslår, at

klagerådets kompetence udvides, således at en klage kan få opsættende virkning med hensyn til ændring i borgerens hidtidige service fra kommunen. Det synes jeg egentlig er et rimeligt ønske om ændring. Andre ønsker, at klagerådene skal udstyres med kompetence som egentlig ankeinstans, og både DSI, De Samvirkende Invalideforeninger, og PTU er meget kritiske over for klagerådernes virke.

Så Kristendemokraterne vil under udvalgsarbejdet bore lidt mere i de her kritikpunkter og så overveje vores holdning til lovforslaget i forlængelse heraf.

Kl. 11.10

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Jeg vil gerne takke for den brede opbakning til lovforslaget.

Ankestyrelsens undersøgelse, som mange ordførere jo har refereret til, har også vist, at den tilbagemelding, vi fik om klagerådene i forbindelse med frihedsbrevet, ikke har været udtryk for den generelle holdning til klagerådene i kommunerne. Kommunerne er overvejende positive over for klagerådene og er i meget høj grad glade for samarbejdet med klagerådene. Klagerådene selv er jo også glade for deres rolle.

I forhold til de faldne bemærkninger fra bl.a. Dansk Folkeparti og SF om overvejelser om at styrke klagerådernes rolle vil jeg sige, at hvis klagerådene skulle have en afgørelseskompetence, ville der jo reelt være tale om at indføre en ekstra klageinstans, som der ikke er i forhold til andre ydelser på ¹ område.

Jeg ville også være meget bekymret for det set i relation til, at vi så ville få en slags minisocialt nævn, hvis status i forhold til det ellers gængse klagesystem ville være meget uklar og måske i virkeligheden bidrage til at skabe forvirring.

Jeg synes, man skal være opmærksom på, at kommunerne jo følger klagerådernes indstillinger i 90 pct. af klagesagerne. Det synes jeg vidner om, at der i virkeligheden er etableret et godt samspil mellem klagerådene og kommunerne.

Det Radikale Venstres ordfører var inde på, at det var værd at kigge på klagerådene efter en kommunalreform. Nu er der jo ikke noget til hinder for, at man på senere tidspunkter revurderer de gældende love. Men at vi får gennemført en kommunalreform og får en række større kommuner, mener jeg i virkeligheden er en styr-

kelse af klagerådene. Dette gælder specielt set i relation til de klageråd, der i dag ikke har særlig mange sager at behandle, for de vil jo simpelt hen med de større kommuner få flere sager og dermed måske også et bedre forløb i forhold til klagerådernes indsats. Det er jo interessant at se, at det er få klageråd, der har rigtig mange sager, hvilket vi kan læse ud af undersøgelsen.

Enhedslisten var inde på problematikken i forhold til, at tallene viser, at ud af 1.145 klager er der 807 klager, der bliver sendt videre til klagerådene. Hvis det så er udtryk for, at kommunen, når der kommer en klage, øjeblikkelig tager fat på problemet og retter op på det, så er det jo i virkeligheden et meget positivt resultat.

Men jeg er enig i, at det er et problem, hvis det er udtryk for, at man i virkeligheden får borgeren til at lade være med at sende sin klage videre til klagerådene og dermed ikke får den vurdering af klagen, som egentlig skulle til. Men det kan lige så godt være, at man simpelt hen får løst problemet. Men jeg er enig i, at det da er sådan nogle tal, man lige skal være opmærksom på, og man skal følge, hvad de egentlig er udtryk for.

Ellers vil jeg bare fuldt ud tilslutte mig hr. Jørn Pedersens melding om, at dagen i dag er en glædens dag, og udtrykke håb om, at vi får mange flere af den slags dage. Tak for meldingerne.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 54: Forslag til lov om ændring af lov om social service og andre love. (Videreførelse af overvågningen på grundtakstområdet).

Af socialministeren (Eva Kjer Hansen).
(Fremsat 27/10 2004).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Hans Andersen (V):

Lovforslaget her lægger op til at videreføre det overvågningssystem, der blev etableret i tilknytning til indførelsen den 1. januar 2002 af finansieringsmodellen på det sociale område, den såkaldte grundtakstmodel. En model, der sikrer bedre sammenhæng mellem ansvaret for, at den rigtige hjælp bliver givet, og finansieringen af selve ydelsen.

Da overvågningen udløber ved udgangen af indeværende år, er der behov for en forlængelse af ordningen, indtil kommunalreformen træder i kraft, og det forventes som bekendt at ske den 1. januar 2007. Herefter vil der være et enstregt myndigheds- og finansieringsansvar, der vil afløse den nuværende grundtakstfinansiering. Fra 2007 forestås overvågningen af de udviklingsråd, der skal overvåge kommunalreformen i en 4-årig periode. Så i Venstre stiller vi os positive over for en sådan forlængelse, så vi fortsat kan følge udviklingen på finansieringsreformens område, indtil kommunalreformen træder i kraft.

Kl. 11.15

Som ministeren har redegjort for i redegørelsen om den sociale finansieringsreform 2004, er der endnu ikke en tilfredsstillende forankring rundt omkring i kommuner og amter, og der foregår fortsat et implementeringsarbejde. Vi er dog tilfredse med, at grundtakstreformen overordnet har levet op til sit formål og skabt en bedre sammenhæng mellem beslutning og betaling, og at reformen har synliggjort udgifterne og givet øget fokus på sammenhængen mellem udgift og kvalitet.

Kommunalreformens gennemførelse indebærer i det nuværende udspil, at grundtakstreformen afvikles, men der er fortsat behov for at følge området og forbedre sagsbehandlingen i kommuner og amter, indtil kommunalreformen træder i kraft.

På den baggrund kan Venstre tilslutte sig forslaget.

Sandy Brinck (S):

I dag er det sådan, at kommunen som udgangspunkt skal betale de tilbud, som kommunens borgere har brug for. Når vi overhovedet har en grundtakst, er det netop i erkendelse af, at der er enkelte tilbud, som har så høj en pris, at en kommune ikke magter at betale dem selv.